

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Återkoppling på Planeringsförutsättningar

2024 – 2027 till regionstyrelsen

HSN dnr. 733-2023

Inledning

De senaste årens påverkan av pandemin har resulterat i att stora delar av sjukvården står inför en besvärlig situation med långa vårdköer och väntande patienter. Det är tydligt att personalen är trött efter tre slitsamma år och att det hos medborgarna finns en ökad efterfrågan på vård. Sjukvården är pressad och befinner sig i pandemins svåra efterverkningar, det är en bild som delas nationellt och i stora delar av världen.

Det senaste året har nämndens verksamheter haft stora utmaningar med ökad korttidsfrånvaro och bemanningsproblematik. Det har påverkat vårdplatser och tillgänglighet men också ekonomin negativt. Pandemiåren har positivt bidragit till nya lärdomar, påskyndat digital utveckling, nya arbetssätt, nya flöden, omställningsarbeten, stärkt samordning och samverkan som kan användas för att möta utmaningarna. Trots ett ansträngt läge pågår framgångsrikt utvecklingsarbete inom många områden.

Under 2024 kommer arbetet med hälso- och sjukvårdens målbild 2030 att konkretiseras. I syfte att främja nära vård-omställningen behöver nya personcentrerade arbetssätt utvecklas. I processen behöver goda exempel tillvaratas, utvecklas och breddas mot flera verksamheter. Lyckosamma exempel är tex PRIMO; ett särskilt utvecklat sätt att omhänderta personer med funktionsnedsättning inom primärvården och Essence-teamet med ett arbetssätt som samordnar utredning och tidigt stöd till barn med tecken på psykisk ohälsa. Genom att samla resurser från olika delar av organisationen utifrån barnets behov kan man erbjuda barnet god hälso- och sjukvård genom ett personcentrerat förhållningssätt.

Verksamhetsåret 2024 kommer i hög grad att präglas av införandet av det nya vårdinformationssystemet COSMIC. Planering för produktionspåverkan under utbildning, driftsättning och stabiliseringsperiod av Cosmic-införandet är prioriterat vilket kommer att påverka utrymmet för andra större utvecklingsprojekt.

Inför driftstart behöver verksamheten säkerställa att alla medarbetare har tillräcklig kompetens, erhållit tillräcklig utbildning, och behörighet till det nya systemet. I det ingår att säkerställa att rutiner och förändrade arbetssätt är kända. From 2025, när Cosmic enligt plan ska vara implementerat förväntas den budget

med omfattningen 25 miljoner per år som avsatts för extra kostnader i samband med införandet återförs till nämndens område och kunna nyttjas för andra behov.

Inför budgetåret 2024 kommer vidare budgetramar avseende administrativa tjänster att minskas. För Hälso- och sjukvårdsförvaltningen innebär det en total ramminskning motsvarande ca 70 administrativa tjänster. Utöver den begränsning som införandet av Cosmic innebär kommer även detta att ge konsekvensen att utvecklingsprojekt kommer att behöva stå tillbaka och ges ett minskat centralt administrativt stöd.

Nämndens bidrag till fullmäktiges mål och uppdrag

I förslag till ny regionplan för åren 2024–2027 har 7 övergripande mål formulerats. Samtliga sju mål har riktats till Hälso- och sjukvårdsnämnden. Nedan ges korta sammanfattningar hur dessa mål under 2024 föreslås omhändertas inom nämndens område.

Mål 1 Trygga uppväxtvillkor

Hälso- och sjukvårdsnämnden kommer under mandatperioden fortsätta att arbeta för att stärka barnets rättigheter. Nämnden vill fortsättningsvis utveckla arbetet i verksamheterna genom den struktur som byggts runt barnrättsombud och chefer. Alla nämndens verksamheter berörs av barnets rätt antingen som patient eller anhörig. Som ett led i att fler barn och unga ska växa upp i en trygg miljö fri från våld ska vi fortsätta att stärka våra medarbetares kunskap om riktlinjer och rutiner för arbetet med våld i nära relationer och stimulera till att arbeta enligt dessa. Nämnden ska också aktivt arbeta med de sedan tidigare beslutade 11-punktsprogrammet för barn och unga tillsammans med kommunerna. Vidare ska nämnden verka för att utveckla primärvården och Barn- och ungdomspsykiatrien för att svara upp mot det ökade söktrycket.

Mål 2 Goda levnadsvillkor

Nämnden kommer att fortsätta utveckla samverkan med kommunerna för att möta patienternas och invånarnas behov utifrån den mellan regionens och kommunernas gemensamt beslutade färdplan mot nära vård. Nämnden kommer att sätta ett stort fokus på förebyggande och främjande arbete mot alla åldersgrupper. Regionens viktiga arbete med Västerbottens Hälsoundersökningar (VHU) ska fortsätta. Nämnden har för avsikt att utveckla det förebyggande arbetet med riktade hälsoinsatser på individnivå och arbeta utifrån kända ohälsosfaktorer med invånaren som aktiv partner. Detta arbete behöver ske i nära samverkan med beställaren av primärvård. En viktig del för nämnden är vidare att fortsätta det viktiga arbetet med att uppmärksamma våldsutsatthet och erbjuda adekvat stöd.

Mål 3 Ett attraktivt och hållbart Västerbotten

Inom målet ett attraktivt och hållbart Västerbotten ska nämnden verka för ökad kunskap om nationella minoriteters rättigheter genom utbildning av Hälso- och sjukvårdsförvaltningens staber och chefer. Vidare skall regionen under perioden ta fram en samlad strategi för folkhälsa, som inkluderar jämställdhet, jämlikhet

och funktionsrätt-perspektivet.

Mål 4 Tillgänglig vård med god kvalitet och kontinuitet

Vi ska inom nämndens område fortsätta att arbeta mot målet att en fast vårdkontakt med ansvar för samordning och en sammanhållen individuell planering ska erbjudas patienter som har behov av detta. Nämnden ska främja högre tillgänglighet och delaktighet genom att fortsätta utveckla digitala användarvänliga tjänster och främja att de som kan använder de digitala tjänsterna för att skapa utrymme till fysiska besök för dem som inte kan nyttja digitala tjänster.

Vi ska i den mån det är möjligt införa effektiva förbättringar i våra vårdflöden.

Förvaltningen ska på uppdrag av nämnden ta fram ändamålsenlig statistik för att följa upp vården av patienter med kronisk sjukdom och patienter med löpande vårdbehov ur ett tillgänglighetsperspektiv. Detta behöver göras i samarbete med beställarenheten.

Mål 5 Goda arbetsplatser och attraktiva arbetsgivare

Nämnden kommer under 2024 och betona vikten av att de aktiviteter som beskrivs i, den under 2023, beslutade kompetensförsörjningsstrategin genomförs. Viktiga delar är att arbeta för chefers förutsättningar att leda, möjliggöra kompetensutveckling för alla medarbetare och främja deras möjlighet till inflytande och delaktighet. Nämnden ska vidare inom sitt uppdrag verka för att minska beroendet av hyrpersonal.

Mål 6 En hållbar miljö- och klimatregion

I rollen som Regionens största förvaltning ska nämnden bidra till regionens arbete med att minska klimatpåverkan, minska användningen av miljö- och hälsofarliga ämnen och öka resurseffektiviteten. Sjukvården inklusive tandvården skall särskilt verka för att minska utsläpp av miljöfarliga läkemedel.

Mål 7 Stärk forskning, utbildning och innovation

Klinisk forskning och innovation är en förutsättning för framtidens vård, och för Norrlands universitetssjukhus där Region Västerbotten är och skall fortsätta att vara ett nav för hälso- och sjukvården inom Norra sjukvårdsregionen. Nämnden ska verka för gynnsamma forskningsmiljöer som grund för hög vetenskaplig kvalitet och stimulans till forskning och innovation som ger samhällsnytta. Nämnden behöver särskilt främja akademisk utveckling inom primärvård och tandvård och verka för en starkt samverkan med privata aktörer inom näringslivet.

Nämndens planerade verksamhetsförändringar

Universitetssjukhuset

Norrlands universitetssjukhus (NUS) bedriver högspecialiserad vård till, geografiskt, halva Sverige och länsdels- och länsjukvård till västerbottningarna. Sjukhuset har en drivande roll att på evidens-baserad grund göra prioriteringar, förändra klinisk praxis, skärpa indikationer, införa nya och avveckla gamla metoder. Sjukhuset ska också ligga i framkant i den medicinska utvecklingen och vara sista länken i regionen vad gäller jourlinjer och tillgång till spetskompetens för Norrlands sjukaste patienter. Det ska också erbjuda en god utbildnings- och forskningsmiljö och tillsammans med Umeå universitet bedriva nationellt och internationellt viktig forskning.

Ett väl fungerande universitetssjukhus i Norra Sjukvårdsregionen tillsammans med två länsdelsjukhus i Västerbotten och övriga sjukhus i Norra sjukvårdsregionen är en av de viktigaste nycklarna för framtidens hälso- och sjukvård. Kompetensförsörjning avseende klinisk verksamhet, utbildning, undervisning liksom forskning är helt avgörande för regionens överlevnad och utveckling. Kopplingen mellan NUS och universitetet är stark och delar av forskningen är både nationellt och internationellt framstående vilket är en viktig konkurrensfaktor för NUS liksom för hela regionen

NUS roll som nav för högspecialiserad vård (Regional och Nationell) i Norra Sjukvårdsregionen är viktigt för att stärka och säkerställa läkarutbildning i Norrland. Under senaste året har Universitetssjukvården granskats av såväl Vetenskapsrådet som Socialstyrelsen och en intern analys och inventering av Universitetssjukvårds-enheternas förutsättningar genomförts. Verksamheten bygger på relativt få medarbetare och organisationen behöver bli mer robust för att möta framtidens utmaningar.

Under 2023 har den nationellt högspecialiserade vården i på NUS utökats då området "Viss vård av förvärvade ryggmärgsskador" startats upp och " Kroniska lungsjukdomar hos barn" startar under sommaren. Regionen har även tilldelats området " Systemisk Amyloidos" som startar 2024. Totalt har regionen nu 6 tillstånd inom Nationell Högspecialiserad vård och är förutom det underleverantör för könsdysfori.

Närsjukvård

Arbetet med att stärka samarbetet mellan primärvård och sjukhusvård är angeläget och pågår utifrån ett personcentrerat förhållningssätt.

Samtliga närsjukvårdsområden arbetar för att invånare/patienter hamnar på rätt vårdnivå för att säkra att insats resursätts på rätt sätt, på rätt tid. Detta för att skapa trygghet, minska falsk efterfrågan och för att optimera nyttjandet av våra resurser på bästa sätt. Att säkra en tillgänglig och jämlik vård för länets invånare är det högst prioriterade området. Därför är det viktigt att uppnå full effekt på e-tjänsterna på 1177 och arbetet med de mobila teamen. Utvecklingen av de digitala tjänsterna ska förenkla kontaktvägar till hälsocentraler och vara en tydlig väg in till rätt vårdnivå.

Det finns ett fortsatt behov av utveckling av kompetenshöjande insatser för att på ett säkert sätt kunna hantera patientärenden med stöd av distansteknik. Det utbildningspaket som utformats i samarbete med Glesbygdsmedicinskt centrum (GMC) kommer fortsätta utvecklas för att möta upp verksamheternas behov.

Kompetensförsörjning av läkare till primärvården är en viktig fråga och en avgörande faktor för detta minska beroendet av hyrpersonal.

Arbetet med att tydliggöra och effektivisera primärvårdens del av akutsjukvården och samverka med kommunal primärvård är viktiga delar. Arbetet med att utveckla ett gemensamt mobilt öppenvårdsteam fortgår tillsammans med Umeå kommun. Teamets insatser förväntas minska onödiga inläggningar i slutenvård, möjliggöra tidigare hemgångar och vara en brygga mellan region och kommun. Fortsatt arbete med att förbättra flödet vid akutmottagningen vid Norrlands universitetssjukhus, särskilt gällande äldre patienter med oklar diagnos fortgår. Till fastighetsprojektet "Ny vårdbyggnad" i Skellefteå behöver en behovsinventering göras och sjukhusgemensamma beslut tas. Volymer och antal vårdplatser inom olika specialiteter behöver vägas tillsammans med vad som är möjlig resurssättning och bemanning.

Nu börjar befolkningsökningen i Skellefteå kopplat till industrietableringen märkas och senaste året har primärvårdens listade ökat med 1500 personer. Bemanningsproblematiken är fortsatt besvärlig, arbetskraftskonkurrensen i Skellefteå är hög. Vakanssituationer förekommer periodvis i alla verksamheter och alla yrkeskategorier. Största vakansproblematiken är fortsatt inom allmänmedicinska specialiteter. En konkret kompetensförsörjningsplan för läkare i primärvården Skellefteå/Norsjö är under framtagande. Vi strävar efter att närma oss Socialstyrelsens riktlinjer på läkartäthet i primärvården.

I Södra Lappland pågår ett arbete med förändrad ledningsstruktur för hälsocentraler/sjukstugor i syfte att skapa bättre förutsättning för samordning och samnyttjande av resurser. Ett mer teambaserat arbete ska skapa bättre förutsättningar för en jämlik vård i hela södra Lappland

Länssjukvårdsområde 1 och 2

Behovet av en stabil operationskapacitet är essentiellt för att kunna söka och erhålla nationellt högspecialiserad vård då många av områdena inom detta innefattar kirurgi. Antalet respirator- och intermediärvårdsplatser kan behöva anpassas.

Södra Lapplands kirurgiska enhet och helikopterverksamheten är viktig för att säkerställa akutsjukhuset i inlandet och vara en operationsresurs för hela länet. För att kunna säkerställa operationsresurserna på NUS för behovet i Norra Regionen så behöver operationsverksamheten i Södra Lappland stärkas.

Inom området Öron-Näsa och Hals är det viktigt att säkerställa operationsresurser så att enheten fortsatt kan vara ett regionalt kunskaps- och kompetenscenter.

Vid Hjärtcentrum ses förändring av verksamheten och ett 5:e interventionslaboratorium är nödvändigt under den närmaste 3 årsperioden. Verksamheten har behov av moderna lokaler för att möjliggöra utveckling och ha högspecialiserad vård inom detta område för hela Norra sjukvårdsregionen. Inom ortopedi finns prioriterade områden för att förebygga fall och frakturer där "Fall int" projektet i Skellefteå och arbetet med frakturkedjan bör vara aktiviteter

som breddinförs under den kommande perioden. Ett projekt med syfte att skapa en elektiv ortopedienhet är initierat och ska utvärderas.

Verksamheterna påverkas utifrån den demografiska förändringen i länet med befolkningsökning och en ökad grupp av äldre. Den strukturella åldersförändringen ses tydligast avseende behovet av vård och operationer inom ortopedi- och ögonverksamheten.

Inom laborativ verksamheten bedöms en expansion främst inom patologi, genetik och delvis mikrobiologi nödvändig. Det innebär stora investeringar avseende medicinteknisk utveckling och lokaler. Verksamheten behöver samordnas med regiongrannar genom Norrlandstingens Regionförbund (NRF). Bristen på biomedicinska analytiker är akut för klinisk kemi både i Skellefteå och Lycksele.

Inom sjukhusvården är bemanning inom förlossningsvården en fortsatt stor fråga, främst kring möjlighet att bemanna i Södra Lappland. Stora investeringar i lokaler finns med behov av en sk hybridisal för kirurgi på NUS.

Tandvården

Ansvar för barntandvård och akuttandvård är ett uppdrag som omfattar en stor del av den regionfinansierade tandvården till skillnad från den privata tandvården som har andra förutsättningar att arbeta med vuxentandvård. Pga detta fortsätter tillgängligheten inom regionen till tandvård för vuxna patienter att minska. Försöken att bryta trenden med förseningar för vuxna med risk för dålig munhälsa försvåras av bristen på och svårigheten av att rekrytera behandlare till allmäntandvården.

Det utökade uppdraget för barn och unga upp till 23 år innebär ansvar för en frisk population som tar mycket resurser och tyvärr resulterar i en mindre attraktiv arbetsplats vilket försvårar rekrytering och möjligheter att behålla befintlig personal.

Tandvårdens lokaler behöver anpassas utifrån uppdraget vilket är nödvändigt men också kostsamt. Samordning med primärvården och dess hälsocentraler är därför en viktig fråga.

Minskade ekonomiska förutsättningar och resursbrist äventyrar viktigt folkhälsoarbete nödvändigt till barn och unga i utsatta grupper, sköra patienter och äldre med ökad risk för dålig munhälsa.

Nämndens inriktning för kompetensförsörjning

Den beslutade kompetensförsörjningsstrategi för Region Västerbotten och åren 2023–2030 är grunden för Hälso- och sjukvårdsnämndens långsiktiga och hållbara åtgärd för en tryggad kompetensförsörjning.

Kompetensförsörjningen är en av Hälso- och sjukvårdens och Region Västerbottens viktigaste strategiska frågor för framtiden. Att kunna behålla, utveckla, attrahera men även rekrytera och utveckla kompetenser är en

avgörande förutsättning för att sjukvården ska klara sitt uppdrag. Strategin för perioden 2023–2030 utgör en grund för arbetet som regionen som arbetsgivare bedriver för att trygga kompetensförsörjningen.

Strategin ska bidra till ett helhetsperspektiv för kompetensförsörjningsfrågorna och visa på den gemensamma riktningen för att klara kompetensförsörjningsbehoven på både kort och lång sikt. Inriktningen är att ta tillvara och utveckla befintlig kompetens som finns i organisationen, samt verka för ett inflöde av rätt kompetens. Då kan målet om rätt (fulltalig) bemanning med rätt kompetens för rådande uppdrag år 2030 uppnås. Strategin ska också kunna understödja Hälso- och sjukvårdens målbild 2030.

Strategin är ett styrande dokument för nämnden och innebär ett fortsatt tydligt ansvar för nämnd att verka för en tryggad kompetensförsörjning. Strategin kompletteras av en åtgärdsplan för kompetensförsörjning inklusive åtgärder kopplat mot seniora medarbetare.

Strategiska åtgärdsområden för att vara en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare

Strategisk kompetensförsörjning är ett begrepp som avser förmågan att långsiktigt attrahera, behålla och utveckla rätt kompetens i organisationen för att uppnå verksamhetens mål. Strategin och målsättningen beskriver hur regionen ska förbättra sin förmåga att attrahera rätt personer vid rätt tidpunkt, på rätt sätt och under rätt förutsättningar.

I dialog med verksamheten har åtta strategiska åtgärdsområden utkristalliserats där den strategiska viljeinriktningen för Region Västerbotten som arbetsgivare är följande åtgärdsområden.

- Behålla, utveckla och attrahera
- Arbetsmiljö och arbetssätt
- Löner och villkor
- Ledarskap och medarbetarskap
- Ledning och styrning
- Forskning och utbildning
- Bemanning och arbetstider
- Seniora medarbetare

Är den föreslagna ekonomiska ramen för nämnden tillräcklig?

Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömer att föreslagen ekonomisk ram innebär begränsad möjlighet att bedriva verksamheten i nuvarande omfattning.

Planeringsförutsättningarna beskriver stora delar av nämndens nuvarande och kommande ekonomiska utmaningar men tillför inga ytterligare medel.

Nämndens ambition är att budget ska följas men aktuell bemanningsituation med dyra lösningar, samt en inflation med ökande priser göra att nämnden bedömer att uppdraget att ha en ekonomi i balans blir en stor utmaning för 2024. Detta blir särskilt påtagligt mot förslaget att inte göra någon indexuppräknning av budgetar 2024.

Ekonomiskt läge

Nämndens verksamheter redovisar per april 2023 en negativ budgetavvikelse på 286 miljoner kronor. Under perioden har intäkterna minskat med 5,8 procent jämfört med föregående år medan kostnaderna ökat med 9,4 procent.

Intäkterna redovisar en negativ avvikelse mot budget på 29 miljoner medan kostnaderna ett underskott på 257 miljoner kronor. Störst avvikelse återfinns inom personalkostnader där avvikelsen är 170 miljoner kronor och kostnadsutvecklingen 9,7 procent, en ökning som till viss del förklaras av lönetillägg och högre sociala avgifter.

Ekonomi har påverkats av den tilltagande bemanningsproblematiken. Dyra lösningar har varit nödvändiga, övertid och ökat beroende av hyrpersonal har uppstått. Förändrad produktion utifrån reducerade vårdplatser har resulterat i minskade vårdintäkter och ökade kostnader för utomlänsvård.

Produktionskostnaderna har fortsatt varit höga trots att produktionen minskat. Ökande priser, ersättningsprodukter, leveransproblem och avtal som har gått ut är några av orsakerna. Nämnden betonar vikten av att upphandlingar påbörjas i god tid så att risken att behöva ta till dyra lösningar minimeras. Inom vården syns en fortsatt stark snabb medicinsk utveckling inom medicinteknisk utrustning som blir alltmer avancerad, nya effektiva metoder och nya läkemedel. Utvecklingen innebär en stor patientnytta men också en hög och snabb kostnadsutveckling.

Utifrån rådande ekonomiskt läge har Hälso- och sjukvårdsnämnden i samband med fastställande av delårsrapport per april uppmärksammat regionfullmäktige på att nämnden inte klarar uppdraget inom angivna ramar.

Ramreduceringar de senaste åren

De senaste årens ekonomiska förutsättningar har begränsat nämndens möjlighet till en ekonomi i balans. Främst har omställningsplanens ramreduceringar med 183 miljoner kronor för åren 2020 – 2022 påverkat de ekonomiska förutsättningarna.

Förutom omställningsplanens ramreduceringar har de senaste åren budgetmedel överförts från hälso- och sjukvårdsnämnden till regionstyrelsen. Beslutade förändringar skulle ge ekonomisk positiv effekt inom nämndens verksamheter men den effekten har uteblivit. I stället har merkostnader uppstått, arbetsuppgifter kvarstått eller tillkommit.

I ekonomiska förutsättningar 2021 flyttades 10 miljoner kronor från nämndens ram till Regionstyrelsen och digitalisering för att utveckla digitala lösningar. Positiv ekonomisk effekt skulle uppstå inom nämndens verksamheter genom ökade kostnader inom digitalisering för införande och förvaltning. Inom inköp och

upphandlingsprocessen återfanns samma resonemang och 6 miljoner kronor överfördes. I regionplan 2022 överfördes 4 miljoner kronor för att finansiera IT investeringar och i årets regionplan 3,6 miljoner för inrättande av centralkassor. I ekonomiska förutsättningar för 2024 reduceras så ytterligare 58 miljoner kronor för att minska administrationen. I pågående arbete med införande av nytt patientjournalssystem COSMIC blir detta en utmaning.

Sammantaget uppgår ovanstående beskrivna ramförändringar till reduceringar på 264 miljoner kronor. Överförda medel till styrelsen och kvarvarande kostnader i nämnden har begränsat nämndens ekonomi då medel reducerats och förväntade ekonomiska effekter ej uppstått.

I planeringsförutsättningarna beskrivs de ytterligare utmaningar sjukvården står inför utifrån tillkommande verksamhetskostnader som ej är finansierade. Det rör sig om tillkommande kostnader för bland annat nationell högspecialiserad vård (cirka 60 miljoner kronor), civil beredskap och nya regler för dygnsvila (cirka 40 miljoner kronor) samt merkostnader för förlossningsvård på Lycksele lasarett (cirka 50 miljoner kronor). Samlat uppgår dessa kostnader till omkring 150 miljoner kronor.

Nämndens plan för hållbar ekonomi och prioriteringar av resurser

Hälso- och sjukvårdsnämndens ambition är att ha relevanta uppföljningsbara åtgärdsplaner med hög kvalitet.

Nämnden beskriver i delårsrapport per april att framtagna åtgärdsplaner inför året inte bedöms som tillräckliga. Förutom att verksamheterna har i uppdrag att se till att insatserna i åtgärdsplanerna genomförs har verksamheterna fått i uppdrag att ta fram ytterligare åtgärder för att bromsa den ekonomiska utvecklingen. Det kan ske genom minskade kostnader, ökade intäkter men också genom utbudsbegränsningar. De ytterligare åtgärderna ska tas fram/övervägas oavsett enhetens nuvarande ekonomiska situation. De åtgärder som behöver politisk förankring lyfts till kommande nämndsmöte medan övriga åtgärder genomförs omgående.

När belastningen på vården sjunker kan acceleration av aktiviteterna i verksamheternas åtgärdsplaner genomföras. Det förutsätter att beslutat lönetillägg har önskad positiv effekt på antalet vårdplatser och tillgänglighet.

En stor del av framtagna åtgärder är kopplade till minskad bemanning, så även uppdraget att minska administrationen med 58 miljoner kronor på årsbasis. För att kunna minska bemanning med bibehållen produktion krävs förändrade arbetssätt, fokus på patientflöden, digitala lösningar och därefter en minskad bemanningen via naturlig personalomsättning. För att förstärka arbetet med effektiviseringar i vården har arbetet med införande av produktionsplanering (PKS) intensifierats för att omfatta all verksamhet. Under 2023 inkluderas även operation, öppenvård och primärvård.

Arbetet med nämndens fem uppdrag från fullmäktige pågår, där effekt förväntas ses framför allt på längre sikt. Uppdragen kring inköpsprocess tillsammans med regionstyrelsen förväntas leda till minskade materialkostnader. Uppdragen avseende kartläggning av mötesstrukturer och tjänster som kan effektiviseras och minskningen av administrativa tjänster pågår. Översyn av beställning och drift av primärvården är också ett pågående arbete.

Åtgärder som hälso- och sjukvårdsnämnden vidtagit för en ekonomi i balans är:

- Lönetillägg till omvårdnadspersonal i dygnet-runt verksamhet som förväntas leda till förbättrad bemanning, ökade vårdplatser, ökade regionintäkter och förbättrad tillgänglighet.
- Införa produktionsplanering (PKS) i all verksamhet
- Verksamheterna ser över framtagna åtgärder och kompletterar med nya
- Översyn av administrativa tjänster
- Minskning av mötestider
- Minskade kostnader för upphandling och inköp i samarbete med DoS
- Breddinförande av digitala lösningar som förenklar patienternas tillgänglighet till vård
- Flödesanalyser av viktiga organisationsövergripande patientflöden

Ytterligare åtgärder som kräver politisk förankring tas fram i verksamheten och beslutas vid kommande nämndsmöten vilket kan gälla

- Utbudsminskningar
- Patientavgifter

Förslag om att öka den generella patientavgiften från 200 till 300 SEK ligger rätt i tiden men frågan behöver sannolikt beredas framför allt ur beställarens perspektiv mot primärvården. Nämnden bedömer dock att höjningen är rimlig i jämförelse med andra regioners patientavgifter.

Nämndens investeringsplanering

Det gångna året visar på ytterligare stora investeringsbehov i fastighetsåtgärder för att möta den vårdutveckling som sker. Det gäller förbättrade arbetsmiljöer och ökad patientsäkerhet samt att nyttja både lokaler och personal effektivt. Behoven av renovering och nyproduktion är fortsatt mycket stora och beror på ett eftersatt underhåll pga ekonomiska åtstramningar som tidigare har skett. Den aktuella situationen i investeringsram och -plan kan innebära ytterligare åtstramningar och kommer då att spegla de hårda prioriteringar som måste till och en konsekvensanalys avseende förslag om att minska investeringsbudgeten 30% håller på att tas fram av förvaltningen. Det blir avgörande för vad man avser att kunna investera i för åtgärder i lokaler kommande år. Det kan innebära att renoveringar försenas kraftigt eller senareläggs för terapibad vid NUS, vårdavdelningar i Lycksele, beroendevården i Skellefteå samt Medicincentrum och Infektionskliniken vid NUS som är planerade till by 23.

Konsekvensen för vården är att vissa verksamheter får stå tillbaka och kan inte uppnå full effektivitet, god arbetsmiljö och adekvat säkerhet.

Nämndens övriga synpunkter

Regionens uppdrag är att ansvara för norra sjukvårdsregionens forskning, utveckling och högspecialiserad vård. Det kan därför inte nog betonas hur viktigt det är för universitetssjukhusets framtid att vi kan satsa på forskning och utveckling för att fortsatt ligga i framkant inom många områden när det gäller medicinskt utveckling.

Den norra sjukvårdsregionen är mycket stor till ytan, samtidigt som befolkningen uppgår till knappt en miljon invånare vilket ger regionen särskilda utmaningar.

Årets regionvårdsrapport beskriver de största regionvårdsspecialiteterna, delar av viktig forskning i samarbete med Umeå Universitet men också den nationella högspecialiserade vården som tilldelats Norrlands Universitetssjukhus.